

Технологик таълим кафедраси
ўқитувчиси
Турсунова Ш.Б
Технологик таълим йўналиши
Талабаси
Эгамбердиева К.М

Аннотация: *Замонавий технологиялар орқали баъзи ўқитувчиларга ўзларини синаб кўрилган ва ишончли таълим амалиётларига янги рақамлаштирилган таълим ресурслари орқали янгиликларни жорий этишга қандай ёрдам бераётганига ойдинлик киритиш учун қуйидаги замонавий ўқитиш усуллари ҳақида фикр юритилади.*

Калит сўзлар: *Таълим ,технология, дидактик, эволюцияси, импорт, ClassFlow, виртуал, гемификация,иммерсив.*

Жахон олий таълим тизимидаги технологик таълим йўналишига оид етук замонавий кадрлар тайёрлаш дастурлари доирасида умумий ўрта таълим мактаблари учун халқаро тажрибаларни ҳисобга олган ҳолда малакали мутахассислар тайёрлашда янги турдаги замонавий ўқув ишлаб чиқариш устахоналарини (лаборатория) барпо этиш, махсус жихозланган технопарклар қуриш ва муқаддам қурилган ўқув ишлаб чиқариш устахоналарини замонавий хорижий тажрибалар асосида жахон стандартларига мослаштириш ижобий самарага эришишнинг асосий омилларидан ҳисобланади. Замонавий таълим жараёнида «Технология» фанини ўқитишнинг дидактик шарт-шароитлари, мавжуд муаммо ва таълим сифатини оширишга таъсир этувчи асосий омиллар бор. Бевосита таълим жараёнида рақамлаштирилган таълим ресурсларидан фойдаланишнинг ўзига хос хусусиятлари, имкониятлари ва зарурий воситалар,технологиясидаги ютуқлар ўқитувчиларни ёки анъанавий ўқитиш усуллариини алмаштириш билан боғлиқ эмас. Бунинг ўрнига, бугунги замонавий ўқитиш усуллариининг аксарияти эски усул ва воситаларнинг эволюциясидир десак хато бўлмайди.

Ўқитувчилар ким ва улар кимга дарс беришлари, улар нимани қўллаб-қувватлашлари ва нимага эришмоқчи эканликлари ўзгаришсиз қолмоқда. Бу шунчаки эмас, ўқитувчиларнинг вазифаси хар қандай таълим шаклида ҳам ўргатиш ва билим беришдан иборатдир.

Таълим ва технология эволюциясини намоиш этишга ёрдам бериб, биз замонавий технологиялар орқали баъзи ўқитувчиларга ўзларини синаб кўрилган ва ишончли таълим амалиётларига янги рақамлаштирилган таълим ресурслари орқали янгиликларни жорий этишга қандай ёрдам бераётганига ойдинлик киритиш учун қуйидаги замонавий ўқитиш усуллариининг эволюциясини ёритдик:

1. Ўқитувчиларнинг ўзаро муносабатлари яхшиланди. Технология реал вақтда ўқитувчининг талабалар билан ўзаро муносабатини рағбатлантиришга ёрдам берадиган кўплаб воситаларни тақдим этади. Мисол учун, ўқитувчилар саволнинг устига проекторга қоғоз қўйиб, жавобни очиш учун олиб ташлаган бўлса, бугунги ўқув дастурлари ана шу эски усулларни ўзлаштириб, модернизация қилди.

2. Самарадорликни ошириш. Дарс мазмунини роликли доскада сақлаш ёки ҳар бир дарсни доскада олдиндан тайёрлаш керак бўлган кунлар ўтди. Энди ўқитувчилар ClassFlow каби платформалардан қайта-қайта фойдаланиш мумкин бўлган янги ва мавжуд дарсларни импорт қилиш учун фойдаланишлари мумкин.

3. Кўпроқ илҳомлантирувчи ўрганиш. Тарихий жиҳатдан талабалар дарсликлардан билим олишган. Бироқ, кенгайтирилган ҳақиқат, виртуал ҳақиқат, гемификация ва 3D принтерлар ҳозирда кўп сенсорли, иммерсив ўрганиш тажрибасини яратиш учун фойдаланилмоқда.

4. Баҳолаш юқининг камайиши. ClassFlow чексиз соатларни белгилаш ўрнига, ўқитувчиларга баҳоларни яратиш ва бажариш, натижаларни тез ва осон экспорт қилиш имконини беради; реал вақт режимида ўрганиш вақтида жавобларни белгилаш ва саралаш қобилияти билан.

5. Максимал ўрганиш вақти. Уй вазифаси ўқитувчилар томонидан ўрганишни максимал даражада ошириш учун узоқ вақтдан бери қўлланилган. Бироқ, баъзи таълим тизимлари сценарийни ўзгартирмоқда, талабалар аудиториядан ташқарида маърузаларни томоша қилиш учун технологиядан фойдаланадилар ва ўқитувчилар ҳар қандай саволларга жавоб бериш учун дарс соатларида тегишли вазифаларни бажарадилар. Топшириқ учун ёрдамчи материаллар ClassFlow дарси, веб-ҳавола, ҳужжат, видео ва ClassFlow баҳосини ўз ичига олиши мумкин. Ўқитувчилар ҳатто биргаликда уй вазифаларини ҳам белгилашлари мумкин.

6. Ҳар қандай янги маълумот йиғиш машғулотларига киришдан олдин, олий таълим тизимлари ушбу учта асосий саволга ойдинлик киритиши мумкин бўлган мавжуд маълумрий маълумотлардан тўлиқ фойдаланиши керак. Бу ички баҳолаш шаклида бўлиши мумкин, шунингдек, бўлажак ўқитувчилар билиши шарт бўлган ҳозирги кундаги ўқувчиларни баҳолаш халқаро дастури (PISA), Математика ва табиий фанлар бўйича тенденциялар халқаро тадқиқоти (TIMSS) ва Ўқиш саводхонлигини баҳолаш халқаро тадқиқот дастури (PIRLS), ўқитиш ва талим олиш халқаро тадқиқоти (TALIS) каби халқаро ўқувчиларни баҳолаш дастурлари шаклида бўлиши мумкин. Таҳлил қилинган илмий адабиётлар шунини кўрсатдики, агар мактаб тизимларида ed-tech ислохотларига тайёрлиги ҳақида маълумот етишмаса ёки улар мавжуд маълумотларни янада бойроқ кўрсаткичлар тўплами билан тўлдиришга интилса бунда бўлажак «Технология» фани ўқитувчилари учун сўровномалар тўплами ташкил этилади. Ўқитувчилар доимо ўқувчилар учун ўрганишни индивидуаллаштиришга интилади. Технология уларга реал вақт режимида талаба маълумотлари, контент, иловалар ва бошқаларга кириш орқали янги ютуқларга эришишга ёрдам беради.

Технология ўқитувчиларга аралаш таълим муҳитини яратишда ва форматив ва сумматив баҳолаш учун рақамли воситалардан фойдаланишда ёрдам беради, синфларга ўрганиш ва ўқитишнинг янги моделларини олиб келади.

Таълимдаги технология ва ўқувчилар қўлидаги тўғри қурилмалар уларни бугунги ва эртанги иш кучида муваффақиятли бўлишлари учун касбий ва техник кўникмалар билан тайёрлашга ёрдам беради

Фойдаланилган адабиётлар:

1.Абдуллаев С.Х., Турсунова Ш.Б.Технологик таълим сифатини оширишда бўлажак ўқитувчи касбий компетенциясининг ўрни // Ижодкор ўқитувчи. Тошкент, 2021 йил, 4-сон. Б.347-355

2.Турсунова Ш.Б. Ўқитувчи касбий компетентлигини шакллантириш омиллари // Т.Н.Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий тадқиқот институти “Узлуксиз таълим” илмий услубий журнал 2021 йил Махсус сон. – Тошкент, 80-83 бетлар (13.00.00№ 9)

3.Турсунова Ш.Б. Ўқитувчи касбий компетенциясини ривожлантиришда креатив мулоқот омиллари // Т.Н.Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий тадқиқот институти “Узлуксиз таълим” илмий услубий журнал 2021 йил Махсус сон. – Тошкент, 80-83 бетлар (13.00.00№ 9)

4.Турсунова Ш.Б. “Бўлажак технологик таълими ўқитувчиларини педагогик фаолиятга тайёрлаш йўналишлари”// Муғаллим ҳам узлуксиз билимлендириў № 5/2-2022 йил ISSN 2181-7138.85-89 бетлар(13.00.00 № 20)

5.Турсунова Ш.Б. Бўлажак технологик таълими ўқитувчиларининг касбий компетентлигини шакллантириш педагогик муаммо сифатида// НамДу илмий ахборотномаси.-Наманган,2022.№ 10- сон. Б 469-474.(13.00.00; №30)